

Woorden die raken

Verbindend communiceren

1

DOEL

Jongeren via korte quotes laten uitdrukken hoe zij zich voelen over polarisatie, samenleving en verbinding en van daaruit een persoonlijk en veilig gesprek openen.

3

BESCHRIJVING

Kaarten in de ruimte leggen / hangen

Leg alle quote-kaarten open op tafel of verspreid op de grond. Je kan ook een lijn of cirkel maken in de ruimte met kaartjes. Leg de lege kaarten zichtbaar apart: "Hier mag je je eigen zin op schrijven."

Kiezen: "Welke woorden zijn van mij vandaag?"

Vraag jongeren om rustig rond de kaarten te lopen en in stilte te lezen. "Kies één quote die op dit moment het best laat zien hoe jij je voelt over polarisatie / de sfeer in de samenleving. Als er niets klopt, neem dan een leeg kaartje en schrijf je eigen zin."

Geef hier voldoende tijd voor.

Kort groepsgesprek

Laat jongeren in groepje delen: Welke quote heb je gekozen?, Wat betekent deze zin voor jou?, Over welke situatie of ervaring denk je spontaan na als je dit leest?, Waarom past dit bij hoe jij je nu voelt over polarisatie / samenleven?

Benadruk dat er geen "juiste" uitleg is – de quote is een spiegel, geen toets.

2

BENODIGDHEDEN

- 20–30 kaartjes met quotes zie volgend pagina's
- Ruimte om de kaarten te verspreiden
- Duur 20 minuten

4

REFLECTIE

- Was het makkelijk of moeilijk om een quote te kiezen die bij jou past? Waarom?
- Heb je iets nieuws ontdekt over hoe anderen zich voelen over polarisatie?
- Als je nu zelf één zin zou toevoegen aan deze kaartenset, welke zou dat zijn?

5

TIP EN BRON

Laat ruimte voor eigen creatie: sommige jongeren zullen liever hun eigen woorden gebruiken dan die van een bekend figuur

Woorden die raken

Quotes

**"JE BENT NIET EEN
DRUPPEL IN DE OCEAAN.
JE BENT DE HELE OCEAAN
IN EEN DRUPPEL."**

**"DONKER KAN GEEN
DONKER VERDRIJVEN, DAT
KAN ALLEEN LICHT."**

**"WE HOEVEN HET NIET
EENS TE ZIJN OM
ELKAAR MENS TE
LATEN ZIJN."**

**"ELKE KEER DAT JE
LUISTERT IN PLAATS VAN
SCHREEUWT, WORDT DE
WERELD EEN BEETJE
ZACHTER."**

**"VERBINDING BEGINT
VAAK MET ÉÉN SIMPELE
VRAAG: 'VERTEL EENS.'"**

**"WE HOEVEN GEEN
BESTE VRIENDEN TE
ZIJN OM RESPECTVOL TE
PRATEN."**

**"KWETSBAAR ZIJN IS
MOED TONEN, NIET
ZWAKTE."**

**"IK WEET HET EVEN NIET
- EN DAT IS OOK EEN
EERLIJK ANTWOORD."**

Woorden die raken

Quotes

**"TWIJFEL BETEKEN
NIET DAT JE FAALT, HET
BETEKEN DAT JE
NADENKT."**

**"JE MAG MOE ZIJN VAN
HET DEBAT EN TOCH
BLIJVEN GEVEN OM DE
WERELD."**

**"HET IS OKÉ OM NOG
GEEN MENING TE
HEBBEN TERWIJL
IEDEREEN AL ROEPT."**

**"ALS JE NEUTRAAL
BLIJFT IN SITUATIES VAN
ONRECHT, KIES JE DE
KANT VAN DE
ONDERDRUKKER."**

**"NIETS KAN VERANDERD
WORDEN ZOLANG HET
NIET ONDER OGEN WORDT
GEZIEN."**

**"SOMS WORD IK NIET
BOOS OM HET VERSCHIL,
MAAR OM HET GEBREK
AAN LUISTERBEREIDHEID."**

**"HOE HARDER WE ROEPEN,
HOE MINDER WE ELKAAR
HOREN."**

**"SPREEK EEN TAAL DIE
IEDEREEN VERSTAAT:
VRIENDELIJKHEID."**

Woorden die raken

Quotes

**"IK HOEF JOUW VERHAAL
NIET TE KENNEN OM TE
WETEN DAT JE EEN
VERHAAL HÉBT."**

**JE KAN TEGELIJK GELIJK
HÉBBEN EN TOCH KIEZEN
OM EERST TE
LUISTEREN."**

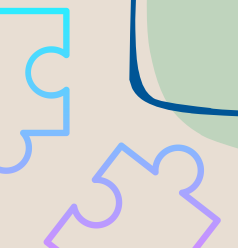

**"WE HEBBEN TWEE
OREN EN ÉÉN MOND -
MISSCHIEN IS DAT NIET
TOEVALLIG."**

**"EMPATHIE IS NIET
ZEGGEN 'IK BEGRIJP JE',
MAAR VRAGEN 'WIL JE
DAT IK LUISTER?'"**

**"ELKE KEER DAT JE
VRAAGT 'WAAROM DENK
JE DAT?' BOUW JE EEN
BRUG."**

**"JE STILTE ZAL JE NIET
BESCHERMEN."**

**"ÉÉN KIND, ÉÉN LERAAR,
ÉÉN BOEK, ÉÉN PEN KAN
DE WERELD
VERANDEREN."**

**"OOK EEN KLEINE STEM
KAN EEN GROTE GOLF
VEROORZAKEN."**

Woorden die raken

Quotes

**"JE MAG LUID ZIJN, MAAR
OOK ZACHT - BEIDE
KUNNEN KRACHTIG ZIJN."**

**"VERANDEREN BEGINT
VAAK MET ÉÉN
ONGEMAKKELIJK MAAR
EERLIJK GESPREK."**

**WANNEER WE ERVOOR
KIEZEN LIEF TE HEBBEN,
KIEZEN WE ERVOOR OM
ONS TE BEWEGEN TEGEN
ANGST EN AFSCHIEDING**

**"DOOR VOORTDUREND TE
REAGEREN OP EXTREME
UITSPRAKEN, MAKEN WE
HEN ALLEEN GROTER."**

**"HAAT IS AAN HET
ZEGEVIEREN. NIET OMDAT
HAAT AAN HET WINNEN IS,
MAAR OMDAT WE
ALLEMAAL VERLOREN
HEBBEN."**

**"WOORDEN LIJKEN
ONSchULDIG, MAAR LEG ZE
OP DE VERKEERDE PLAATS,
OP EEN VERKEERD
TIJDSTIP EN HET WORDEN
LANDMIJNEN."**

**"LIEFDE IS EEN VORM VAN
BURGERLIJK VERZET. ALS
WE MEER FOCUSSEN OP
ELKAAR IS LIEFDE DE
OORLOG TEGEN DE ANGST."**

**"ALS WE ONS ENGAGEREN
VOOR DE LIEFDE DAN GAAN
WE VAN EEN
ANGSTSAMENLEVING NAAR
EEN LIEFDESSAMENLEVING."**

Woorden die raken

Quotes

"LEVEN IS KIEZEN. MAAR OM GOED TE KIEZEN, MOET JE WETEN WIE JE BENT EN WAAR JE VOOR STAAT, WAAR JE NAARTOE WILT EN WAAROM JE DAAR WILT KOMEN."

"ALS JE NERGENS VOOR STAAT, VAL JE VOOR ALLES."

"EEN GEZAMENLIJKE WERELDWIJDE INSPANNING VAN BETROKKEN BURGERS KAN EEN VERSCHIL MAKEN."

"NIEMAND MAAKTE EEN GROTERE FOUT DAN DEGENE DIE NIETS DEED OMDAT HIJ MAAR WEINIG KON DOEN."

"IK ZIE DE DINGEN NIET ZOALS ZE ZIJN; IK ZIE ZE ZOALS IK BEN."

"HET ENIGE WAT WE UIT DE GESCHIEDENIS LEREN, IS DAT WE NIETS UIT DE GESCHIEDENIS LEREN."

"ALLE BLOEMEN VAN ALLE MORGENS ZITTEN IN DE ZADEN VAN VANDAAG."

"DE GROOTSTE BEDREIGING VOOR VRIJHEID IS DE AFWEZIGHEID VAN KRITIEK."

Woorden die raken

Quotes

**"DEMOCRATIE IS NIET IETS
WAARIN JE GELOOFT, OF EEN
PLEK WAAR JE JE HOED
OPHANGT; HET IS IETS WAT JE
DOÉT. JE NEEMT DEEL. ALS JE
DAARMEE STOPT, BROKKELT DE
DEMOCRATIE AF."**

**"ZOLANG DE LEEUWEN
GEEN EIGEN HISTORICI
HEBBEN, ZULLEN VERHALEN
OVER DE JACHT ALTIJD DE
JAGERS VERHEERLIJKEN."**

**"ALS BURGERS HEBBEN WE
ALLEMAAL DE PLICHT OM IN
TE GRIJPEN EN BETROKKEN
TE ZIJN - HET IS DE
BURGER DIE DINGEN
VERANDERT."**

**"DE TOETS VAN ONZE
VOORUITGANG IS NIET OF WE
MEER TOEVOEGEN AAN DE
OVERVLOED VAN WIE AL VEEL
HEBBEN; HET IS OF WE GENOEG
VOORZIEN VOOR WIE WEINIG
HEBBEN."**

**"ALS JE MET EEN STEEN
RUZIE MAAKT, HEEFT HET EI
ALTIJD ONGELIJK."**

**"DE GESCHIEDENIS LEERT
ALLES, OOK DE TOEKOMST."**

**"VOLG DE DRIE R'EN: RESPECT
VOOR JEZELF, RESPECT VOOR
ANDEREN EN
RESPONSABILITEIT VOOR AL
JE DADEN."**

**"IK BEN ALLE BANDEN DIE
IK MET ANDEREN OPBOUW."**

Gedichten als tegenstem

Verbindend communiceren

1

DOEL

Laten ervaren hoe taal en poëzie kunnen raken, uitdagen en verbinden.

Zichtbaar maken welke beelden en verhalen over “wij” en “zij” in gedichten en songteksten zitten.

Jongeren uitnodigen om zélf een korte tekst/poem te schrijven als tegenstem tegen polarisatie.

3

BESCHRIJVING

Binnenkomen in een tekst

“Poëzie kan dingen zeggen die in een gewoon gesprek moeilijk zijn. Vandaag bekijken we hoe gedichten spreken over wij, zij, macht, hoop – en schrijven we een stukje eigen tegenstem.”

Werkwijze: Leg de verschillende gedichten/teksten verspreid in de ruimte. Vraag jongeren om rond te lopen, in stilte te lezen, en één tekst te kiezen die hen raakt (omdat hij mooi is, herkenbaar is, hen kwaad maakt...). Laat hen bij hun gekozen tekst gaan zitten/staan. Laat hen vervolgens individueel noteren:

- Eén zin of beeld dat blijft hangen.
- Eén woord dat voor hen de kern vangt van de tekst (bv. hoop, woede, verlies, liefde, wij-zij, stilte...).

Poëzie lezen met een polarisatie-bril

Besprek in kleine groepjes kort bij de gekozen tekst(en):

- Wie spreekt hier? Welke stem hoor je?
- Over welke “wij” en “zij” gaat het (expliciet of tussen de lijnen)?
- Welke emotie overheerst (woede, verdriet, hoop, verzet...)?
- Wat is de kracht van deze tekst? Maak hij iets zichtbaar dat normaal wordt weggeduwd? Troost hij? Roept hij op tot actie? Doorprijkt hij een enkelvoudig verhaal?

Plenaire: laat enkele zinnen en kernwoorden delen en verzamel terugkerende gevoelens/tegenstellingen op een flap.

Schrijf je eigen gedicht of slam poetry

Geef deelnemers de kans om een korte tekst te schrijven (3–8 regels). Help ze eventueel met startzinnen zoals: In deze tijd voel ik... Ze zeggen over ons dat... maar ik... Focus op echtheid, niet op perfecte taal. Spelling mag losgelaten worden.

2

BENODIGDHEDEN

- 4–6 korte gedichten, spoken word-fragmenten over thema's als identiteit, racisme, ongelijkheid, hoop, samenleven.
- A4-werkblaadjes of schrijfboekjes
- Stiften / pennen
- Flipover of bord
- Duur 45 minuten

4

REFLECTIE

- Welke gedicht zou jij aan de muur hangen in een plek waar veel conflict is? Waarom?
- Voelde jouw eigen tekst meer als ventileren of als verbinden of als protest?
- Wat kunnen gedichten volgens jou beter dan een opiniestuk of debat?

5

TIP EN BRON

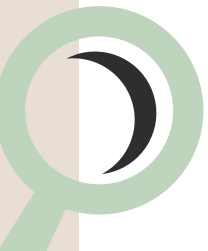
Kies teksten, slam poetry en gedichten die op hun taalniveau is én herkenbaar is qua inhoud.

Eventueel kan je afsluiten met een kleine open mic.

Gedichten als tegenstem

Verbindend communiceren

Ik ben niet eens boos. Ik ben niet
teleurgesteld. Ik moet heel ver
zoeken naar de betekenis van wat ik
voel. Het is niets.

Ik voel helemaal niets en ik weet
niet wat gevaarlijker is, haat die
je op een verkeerd pad brengt of
niets, helemaal niets, die alle
paden wegvaagt.

Boek 4
Ish

Gedichten als tegenstem

Verbindend communiceren

AYA SABI

veel – om niet te zeggen alles – valt buiten de werkelijkheid
waar het allemaal huist (wat voorafging) kunnen we
achterhalen

in binnenkamers bruggen bogen in merg en muur

we geven massa vorm vorm verhaal verhaal naam

zo hoeven we niet te zeggen dat het slechts verbeeld is

als ruimte tijd treft

is het nu / niet meer

zoals voor de taal de etymologie van geen enkele waarde is
of hoe de pijn je nooit vertelt waarom een amygdala
op een amandel lijkt

zo ook is het altijd vandaag

je ziet leven, slechts een poging tot langer langzamer
ademhalen

tel in diafragma's laat de dammen breken verzamel je water

zolang er beweging is

de dood een onmogelijkheid

hou vast aan wat glimt

het tij kan gaan

gloeden

Gedichten als tegenstem

Verbindend communiceren

Yesterday I
was clever,
so I wanted
to change
the world.

Today I am
wise, so I
am changing
myself.

-Rumi

Gedichten als tegenstem

Verbindend communiceren

Skeire tijden

Ze maken huiswerk
met vingers op gebarsten scherm
ze vloeken
corona f*

Vroeger was er gratis wifi
in ruil voor het paswoord eclair
op het bankske aan de bakker
nu is de angst gratis en de ziekte ook

Verdwijnen in het asociaal gezelschap
van hun gezin
met een collectie aan des cartes sim
allemaal sans krediet
de moeders willen wel
maar kunnen het betalen niet

Ze slenteren door de straat
soms solidair
en soms in haat
de kansen zijn enkel nog te koop
de skeire lage drempels in uitverkoop

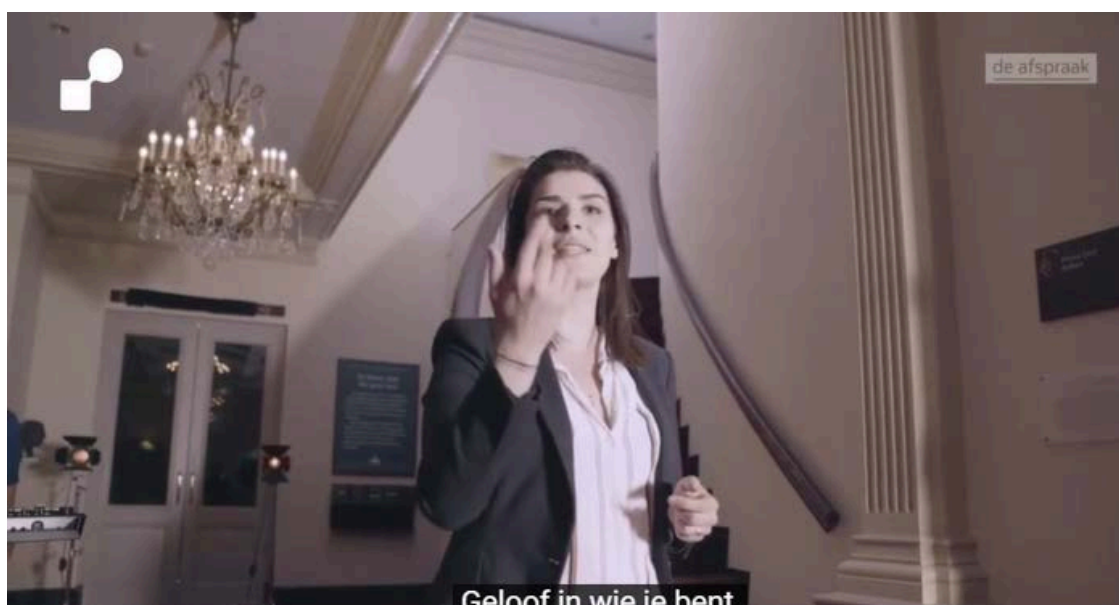
(slam in skeire tijden)

E. en J.J.
Jeugdopbouwwerk Landen
Uit De Marge vzw

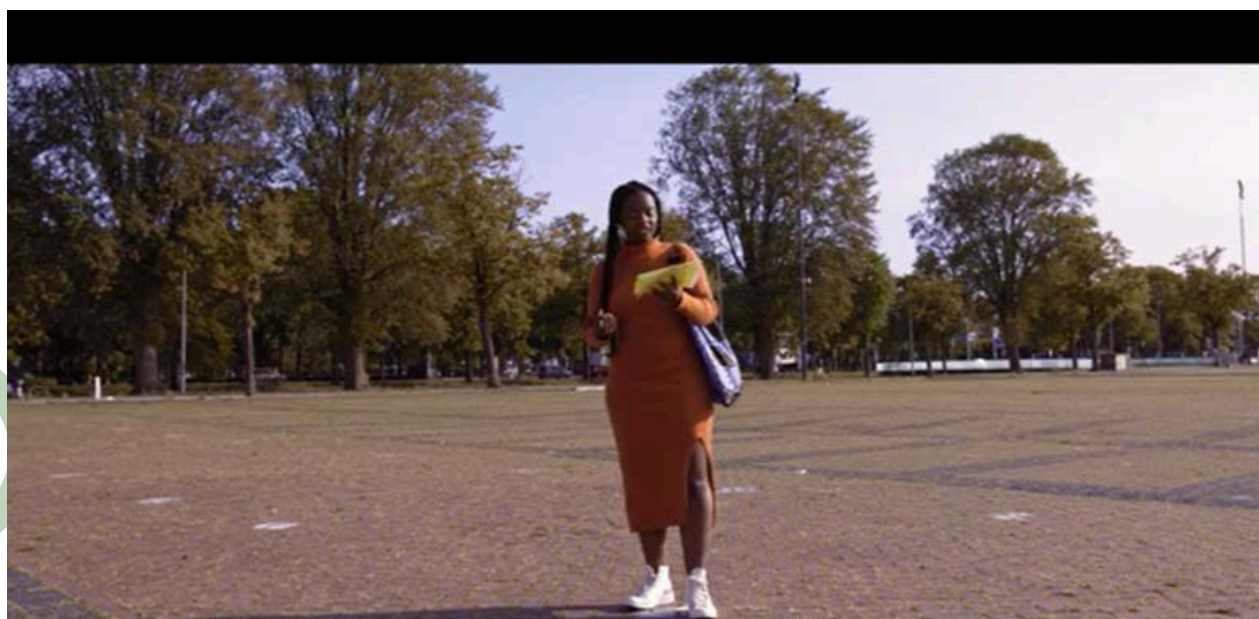
Gedichten als tegenstem

Verbindend communiceren

Gedichten als tegenstem

Verbindend communiceren

One pager

Verbindend communiceren

1

DOEL

Jongeren vatten hun belangrijkste inzichten samen op één blad.
Ze koppelen woorden en beelden.
Ze laten zien wat hén persoonlijk raakte of veranderde.

2

BENODIGDHEDEN

- A4 of A3 (liefst blanco, eventueel met eenvoudige template)
- Stiften / kleurpotloden / post-its
- Overzicht van de gevolgde activiteiten
- Duur 40 minuten

3

BESCHRIJVING

Wat is een one-pager?

“Een one-pager is één blad waarop je met woorden + beelden laat zien wat jij meeneemt uit dit traject.” Toon eventueel 1–2 voorbeeldfoto's. Maak een kleine checklist op het bord: op jouw one-pager moet minstens staan:

- 3 kerninzichten
- 2 korte citaten of zinnen
- 1 voorbeeld dat jou is bijgebleven (
- 1 persoonlijk voornemen: “Vanaf nu wil ik...”
- Minstens 3 beelden (symbolen, pijlen, kleuren...)

Brainstorm op kladblaadje

Laat hen 5–10 minuten in stilte noteren: Wat heb ik écht geleerd / ingezien? Welke oefening of uitspraak blijft in mijn hoofd hangen?

De one-pager maken

Nu gaan ze het blad invullen:

- Laat hen vrij in layout, of teken een simpele structuur op het bord met zones (bv. hoek voor citaten, midden voor grootste inzicht, onderaan voor voornemen).
- Herinner eraan dat leesbaarheid belangrijker is dan kunstzinnigheid.
- Loop rond, stel helpende vragen: “Wat wil je zeker dat iemand ziet als hij jouw blad bekijkt?”

Je kan muziek opzetten terwijl ze werken.

Gallery walk

Hang de one-pagers op en laat iedereen rondlopen en in stilte kijken.

4

REFLECTIE

- Welk element op jouw one-pager vind jij het belangrijkste?
- Is er iets dat je erop wilde zetten maar niet durfde?
- Welke one-pager van iemand anders blijft bij jou hangen? Waarom?

5

TIP EN BRON

Leg van tevoren de nadruk op inhoud en niet teken-talent. Gebruik desnoods een heel eenvoudige template met vakjes.

<https://www.cultofpedagogy.com/one-pagers/>

